

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนตามกรอบมาตรฐาน
สมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพผู้สอนภาษาต่างประเทศ
(ภาษาจีน) ประเทศไทย

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF COMPETENCY OF
CHINESE LANGUAGE TEACHERS ACCORDING TO THE
PROFESSIONAL COMPETENCY STANDARDS AND PROFESSIONAL
QUALIFICATIONS FOR FOREIGN LANGUAGE TEACHERS (CHINESE
LANGUAGE), THAILAND

¹อดิเรก นวลศรี

¹Adirek Nuansri

วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่, ประเทศไทย
Chiangmai Technical College, Thailand

¹adirek.n2020@gmail.com

Received: May 31, 2023; **Revised:** July 25, 2023; **Accepted:** August 21, 2023

บทคัดย่อ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนในปัจจุบันกับกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาจากการประเมินผู้สอนตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนให้เป็นไปตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ โดยใช้รูปแบบการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้สอนภาษาจีนระดับที่ 3 มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ผู้สอนภาษาจีนระดับที่ 4 มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และผู้สอนภาษาจีนระดับที่ 5 มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ตามลำดับ 2) สภาพปัญหาจากการประเมินตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ พบว่า 1) สมรรถนะด้านภาษาจีน ผู้สอนขาดการฝึก

¹อาจารย์, วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่

ทักษะด้านการอ่าน การเขียนและการสื่อสารและไม่สามารถใช้ภาษาจีนในการสื่อสารตอบโต้ได้ตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานที่กำหนด 2) สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ ผู้สอนส่วนใหญ่ขาดทักษะในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ 3) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนส่วนใหญ่เน้นการสอนในรูปแบบดั้งเดิมคือ การสอนด้วยการท่องจำ การสอนด้วยเทคนิคการแปล ขาดการสร้างแรงกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนด้วยรูปแบบ Active learning อีกทั้งยังเลือกใช้การวัดประเมินการเรียนรู้แบบแยกทักษะเป็นหลัก ไม่ส่งเสริมการบูรณาการความรู้และทักษะองค์รวมในการใช้จริง และ 4) สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยรู้จักแหล่งการเรียนรู้การพัฒนาตนเองและแหล่งเรียนรู้ไม่หลากหลาย รวมถึงขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากครูรุ่นพี่ หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตนเอง

คำสำคัญ : การพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีน, ผู้สอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน)

Abstract

The propose of this research was to study the current competence of Chinese language instructors with the level framework of occupational and qualification standard, to study the assessment problem following the level framework of occupational and qualification standard, and to study the competence development guideline of Chinese language instructor in accordance with the level framework of occupational and qualification standard. This study was operated by using mixed method, and apparent that; 1) Chinese language instructor level 3 had the overall assessment result at fair level with the average 3.34. Chinese language instructor level 4 had the overall assessment result at high level with the average 3.52. Chinese language instructor level 5 had the overall assessment result at high level with the average 3.69. 2) The assessment problem following the level framework of occupational and qualification standard found that 1) Chinese language competence, the instructors lacked reading, writing, and communication skills. They could not use Chinese language to communicate and respond according to the standard level framework. 2) Learning management plan competence, most of instructors lacked learning management plan skill and learning management design skill including quality of learning management preparation following the objectives. 3) Learning management practice competence, the instructors quite focused on traditional teaching by remembering the vocabularies and translation techniques without creating the active learning motivation in classroom. They also chose a separate skill-based learning assessment instead of integrating knowledge and skill together. And 4) Professional self-development competence, the instructors with little

teaching experience knew a few professional training centers and resources for self-development. They also lacked exchanging learning experience with the seniors or the experts.

Keyword: competence development of Chinese language instructor, foreign language instructor (Chinese language)

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนผู้สอนถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทยนั้นมีทั้งผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษาและผู้สอนที่เป็นชาวไทยแต่มีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาจีน ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนการสอน ความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาจีน รวมถึงแนวทางในการวัดและประเมินผลอาจมีความแตกต่างกัน ผู้เรียนย่อมได้รับการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันหรือมีความเหลื่อมล้ำกันได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนในประเทศไทยได้ ทั้งนี้ผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทยนั้นควรมีสมรรถนะทางด้านความรู้พื้นฐานภาษาจีน ทักษะการจัดการเรียนการสอน รวมถึงความเป็นครูหรือจรรยาบรรณวิชาชีพครู ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของประทีป ว่องวีระยุทธ์ อติเรก นวลศรี และคณะ (2563) ที่ได้ทำการศึกษาแนวคิดมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาผู้สอนวิชาภาษาต่างประเทศ(ภาษาจีน) พบว่า สมรรถนะที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามาตรฐานอาชีพผู้สอนภาษาจีนของประเทศไทยประกอบด้วย 4 สมรรถนะ คือ 1) ความรู้พื้นฐานภาษาจีน 2) ความรู้ความสามารถในการสอนและถ่ายทอดความรู้ 3) ความสามารถด้านการจัดการชั้นเรียนและวัดประเมินผล และ 4) จรรยาบรรณความเป็นครู และการพัฒนาวิชาชีพ

สมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนนั้นได้มีข้อบังคับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้คุณวุฒิวิชาชีพ (ฉบับที่ ๕) ที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กล่าวว่า ในสาขาวิชาชีพงานภาษาต่างประเทศและล่ามแปล มีลักษณะงานในสาขาประกอบด้วย สาขาผู้สอนภาษาต่างประเทศ และสาขาการแปล ล่ามและล่ามภาษามือ โดยมีลักษณะงานสาขาผู้สอนภาษาต่างประเทศ ให้มีคุณวุฒิวิชาชีพชั้น 3 ชั้น 4 และชั้น 5 (สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ, 2560) ทั้งนี้ได้มีการกำหนดกรอบระดับชั้นมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพของผู้สอนภาษาจีนในแต่ละระดับ (JINBU Languages, 2562) ดังนี้

ระดับ 3 ผู้สอนต้องมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ตามมาตรฐานข้อสอบที่มีเกณฑ์การประเมินเทียบเคียงกรอบมาตรฐาน Chinese Language Proficiency Scales for Speakers of Other Language (国际汉语能力标准) โดยต้องผ่านการสอบวัดระดับความรู้ความสามารถภาษาจีน HSK ระดับ 4 หรือ TOCFL ระดับ A2 และ HSKK ระดับกลางขึ้นไป และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน

ระดับ 4 ผู้สอนต้องมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ตามมาตรฐานข้อสอบที่มีเกณฑ์การประเมินเทียบเคียงกรอบมาตรฐาน Chinese Language Proficiency Scales for Speakers of Other Language (国际汉语能力标准) โดยต้องผ่านการสอบวัดระดับความรู้ความสามารถภาษาจีน HSK ระดับ 5 หรือ TOCFL ระดับ B1 และ HSKK (การพูด) ระดับสูง และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้

ระดับ 5 ผู้สอนภาษาจีนต้องมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ตามมาตรฐานข้อสอบที่มีเกณฑ์การประเมินเทียบเคียงกรอบมาตรฐาน Chinese Language Proficiency Scales for Speakers of Other Language (国际汉语能力标准) โดยต้องผ่านการสอบวัดระดับความรู้ความสามารถภาษาจีน HSK ระดับ 6 หรือ TOCFL ระดับ B2 และ HSKK (การพูด) ระดับสูง และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนได้อย่างมืออาชีพ

นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐได้มีแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากิจการการเรียนรู้ภาษาจีนในประเทศไทยในด้านต่างๆ โดยเฉพาะตัวผู้สอนขึ้น ดังจะเห็นได้จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2557) ที่ได้มีการกำหนดนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนด้านการพัฒนาครูสอนภาษาจีน โดยสำรวจข้อมูลพื้นฐานและจัดทำฐานข้อมูลของครูผู้สอนเพื่อวางแผนเกี่ยวกับอัตรากำลังและการพัฒนาครู กำหนดมาตรฐานความรู้ความสามารถทางภาษาของครูสอนภาษาจีนโดยเทียบเคียงกับมาตรฐานของเจ้าของภาษา สอบวัดระดับความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านภาษาจีนของครูสอนภาษาจีน เพื่อเป็นฐานการพัฒนาขั้นต่อไป อบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ วิธีการสอนต่างๆ รวมทั้งเทคนิคการวัดและประเมินผล สนับสนุนให้ครูสอนภาษาจีนที่มีคุณภาพไปอบรมเพื่อเสริมประสบการณ์ ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จัดสัมมนาสาธิตแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการสอนที่ได้ผลดี (Best Practice) และให้มีการจัดกิจกรรมค่ายภาษาแบบเข้มข้นสำหรับครู ระยะเวลาประมาณ 3-4 สัปดาห์ อย่างน้อย 1 ครั้ง

จากความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนในแต่ละระดับ และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทยข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนในปัจจุบันกับกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ และแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนให้เป็นไปตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ที่กำหนด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพผู้สอนภาษาจีน และเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการสอนภาษาจีนภายในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนในปัจจุบันกับกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาจากการประเมินผู้สอนตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนให้เป็นไปตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ มีขั้นตอนที่สำคัญในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนในปัจจุบันกับกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ และสภาพปัญหาในการประเมินผู้สอนตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

1.1 การประเมินตนเองจากแบบประเมินที่พัฒนาจากกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ โดยผู้วิจัยได้แบ่งสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนออกเป็น 4 ด้านได้แก่ 1) สมรรถนะด้านภาษาจีน 2) สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ 3) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และ 4) สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ

1.2 การดำเนินการสัมภาษณ์ผู้สอนภาษาจีนกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับสมรรถนะในแต่ละด้านของแต่ละบุคคล

1.3 การดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีนเกี่ยวกับสภาพปัญหาจากการประเมินผู้สอนตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ได้แก่

1.1 ผู้สอนภาษาจีนโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนสอนภาษาจีนในประเทศไทย โดยการกำหนดคุณสมบัติและใช้การเลือกแบบเจาะจง ในแต่ละระดับตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ดังนี้

ระดับ 3 คือ ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาจีนไม่น้อย 1 ปี และมีผลสอบภาษาจีน HSK ระดับ 4 หรือผลสอบ TOCFL ระดับ A2 ซึ่งจากคุณสมบัติดังกล่าวมีกลุ่มเป้าหมายจำนวน 27 คน

ระดับ 4 คือ ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาจีนไม่น้อย 2 ปี และมีผลสอบภาษาจีน HSK ระดับ 5 หรือผลสอบ TOCFL ระดับ B1 ซึ่งจากคุณสมบัติดังกล่าวมีกลุ่มเป้าหมายจำนวน 46 คน

ระดับ 5 คือ ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนภาษาจีนไม่น้อย 4 ปี และมีผลสอบภาษาจีน HSK ระดับ 6 หรือผลสอบ TOCFL ระดับ B2 ซึ่งจากคุณสมบัติดังกล่าวมีกลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีน โดยผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีคุณวุฒิการศึกษาด้านการสอนภาษาจีน/ภาษาจีนระดับปริญญาเอก 2) มีประสบการณ์เป็นอาจารย์ใน

ระดับอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสาขาภาษาจีน สาขาการสอนภาษาจีน ไม่น้อยกว่า 10 ปี 3) มีผลงานด้านการสอนภาษาจีนระดับชาติหรือนานาชาติ และ 4) ผ่านการอบรม และประเมินขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาอาชีพผู้สอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยชิ้นตอนนี้ คือ

2.1 แบบประเมินตนเองตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้สอนภาษาจีนเกี่ยวกับสภาพปัญหาในแต่ละสมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะด้านภาษาจีน สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ

2.3 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีนเกี่ยวกับสภาพปัญหาจากการประเมินผู้สอนตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ใช้การศึกษาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ผลการประเมินตนเองตามสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนทั้ง 4 ด้าน

3.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้สอนภาษาจีนและผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีน มาวิเคราะห์โดยวิธีการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) แบบการวิเคราะห์สารระบบ (Taxonomy Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนให้เป็นไปตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีน ที่มีคุณวุฒิการศึกษาด้านการสอนภาษาจีน/ภาษาจีนระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์เป็นอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสาขาภาษาจีน สาขาการสอนภาษาจีน ไม่น้อยกว่า 10 ปี มีผลงานด้านการสอนภาษาจีนระดับชาติหรือนานาชาติ และผ่านการอบรม และประเมินขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาอาชีพผู้สอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีนเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนให้เป็นไปตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีน มาวิเคราะห์โดยวิธีการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) แบบการวิเคราะห์สารระบบ (Taxonomy Analysis)

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ได้ข้อสรุป ดังนี้

1. ผลการศึกษาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนในปัจจุบันกับกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สภาพปัญหาในแต่ละสมรรถนะ และสภาพปัญหาจากการประเมินผู้สอนตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

1.1 การศึกษาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนในปัจจุบันกับกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ โดยให้ผู้สอนในแต่ละระดับประเมินตนเองโดยใช้แบบประเมินตนเอง พบว่า

1.1.1 ระดับที่ 3 ผู้สอนมีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสมรรถนะในการประเมินตนเองอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านภาษาจีน มีผลการประเมินเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ โดยมีผลการประเมินเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 3.42 และ 3.45 ตามลำดับ

1.1.2 ระดับที่ 4 ผู้สอนมีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสมรรถนะในการประเมินตนเองอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านภาษาจีน สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ โดยมีผลการประเมินเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 3.61 และ 3.60 ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ โดยมีผลการประเมินเฉลี่ยเท่ากับ 3.30

1.1.3 ระดับที่ 5 ผู้สอนมีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสมรรถนะในการประเมินตนเองอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีผลการประเมินสมรรถนะด้านภาษาจีน สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ เฉลี่ยเท่ากับ 3.83 3.62 3.65 และ 3.66 ตามลำดับ

1.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้สอนภาษาจีนเกี่ยวกับสภาพปัญหาในแต่ละสมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะด้านภาษาจีน สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ โดยสามารถสรุปเป็นภาพรวมของทุกระดับในแต่ละสมรรถนะได้ ดังนี้

1.2.1 สมรรถนะด้านภาษาจีน ผู้สอนส่วนใหญ่ขาดการฝึกทักษะด้านการอ่านและการเขียนในเนื้อหาอื่นนอกเหนือจากเนื้อหาวิชาที่ตนรับผิดชอบในการสอน รวมถึงทักษะด้านการเขียนและการสื่อสาร ซึ่งมีสาเหตุมาจากการสอนในปัจจุบันใช้เทคโนโลยีประกอบการสอนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้สอนมีโอกาเขียนตัว อักษรจีนลดลง ในส่วนของการสื่อสารนั้น ผู้สอนส่วนใหญ่ขาดความมั่นใจ

ในการสื่อสารเนื่องการขาดโอกาสในการสื่อสารสนทนากับเจ้าของภาษา ประกอบกับไม่ได้ใช้ภาษาจีนในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ทักษะการสื่อสารขาดการพัฒนา

1.2.2 สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ผู้สอนขาดประสบการณ์ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา ในส่วนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า หลายกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ ผู้สอนขาดความมั่นใจในการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีด การกำหนดวิธีการประเมินวัดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมเนื่องจากขาดประสบการณ์และผู้ให้คำแนะนำ

1.2.3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนขาดความพร้อมทางด้านอุปกรณ์หรืออินเทอร์เน็ต ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สามารถดำเนินการได้พร้อมกัน มีความกังวลในเรื่องของการสื่อสารกับผู้เรียนว่าเข้าใจในสิ่งที่ผู้สอนต้องการสื่อสารหรือไม่ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมและสื่อการสอนในการจัดการเรียนการสอน อาจทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ได้ไม่เต็มที่

1.2.4 สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ ผู้สอนขาดการวิเคราะห์ จุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง จึงไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขให้เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนาด้านวิชาชีพในกิจกรรมหรือการอบรมต่างๆ แล้วนั้น ไม่มีการนำประสบการณ์ ความรู้ที่ได้รับมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม หรือมีหลักฐานเป็นที่ประจักษ์ที่ชัดเจน

1.3 ผลการศึกษาศาภาพปัญหาจากการประเมินผู้สอนตามกรอบระดับชั้นมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาจีน

1.3.1 สมรรถนะด้านภาษาจีน ผู้สอนยังขาดสมรรถนะด้านการสื่อสารภาษาจีน ไม่สามารถสื่อสารตอบโต้ตามกรอบระดับชั้นมาตรฐานที่กำหนด รวมถึงมักจะใช้ภาษาไทยในการสอนมากกว่าการใช้ภาษาจีนเป็นสื่อกลางหลักในระหว่างการจัดการเรียนการสอน และขาดประสบการณ์ในการเรียนรู้แลกเปลี่ยนกับเจ้าของภาษาโดยตรง

1.3.2 สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ ผู้สอนส่วนใหญ่ขาดทักษะในการวางแผนจัดการเรียนรู้และออกแบบการจัดการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ ทั้งในส่วนของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผล การประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ขาดจิตวิทยาในการกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อที่เหมาะสมกับยุคสมัยและผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาผู้เรียนผ่านกระบวนการวิจัย และขาดการทบทวนไตร่ตรองหลังการสอนและนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาการสอนครั้งต่อไป

1.3.3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนส่วนใหญ่ทำการสอนด้วยการท่องจำ หรือด้วยเทคนิคการแปล การสอนโดยเทียบเคียงความหมายและโครงสร้างภาษาไทย การคัดเขียนตัวอักษรจีน อ่านออกเสียงตามผู้สอน รวมไปถึงผู้สอนบางคนขาดการสร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และแสวงหาความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ในรูปแบบของ Active learning

อีกทั้งยังเลือกใช้การวัดประเมินการเรียนรู้แบบแยกทักษะเป็นหลัก ไม่ส่งเสริมการบูรณาการความรู้ และทักษะองค์รวมในการใช้จริง

1.3.4 สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ ผู้สอนไม่รู้จักแหล่งการเข้ารับการอบรมหรือพัฒนาตนเอง รวมถึงยังขาดตัวอย่างและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากครูรุ่นพี่ หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ขาดทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาตนเองสู่การพัฒนาการเรียนการสอน ขาดการสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาตนเองจากสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้สอนขาดการวิเคราะห์จุดที่ควรพัฒนาตนเอง ส่งผลให้การเข้าร่วมโครงการพัฒนาตนเอง ในหลายโครงการไม่สอดคล้องกับจุดที่ควรพัฒนา

2. การศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนให้เป็นไปตามกรอบระดับชั้น มาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

2.1 สมรรถนะด้านภาษาจีน ผู้สอนควรทบทวนและศึกษาทักษะการอ่านเขียนภาษาจีน ในระดับที่สูงกว่าระดับที่ตนเองสอน เพื่อให้ทักษะด้านการอ่าน การเขียนมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ผู้สอนควรเน้นการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารกับผู้เรียนระหว่างการจัดการเรียน การสอนเพิ่มมากขึ้น เน้นการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารทั้งในบริบทของห้องเรียน ชีวิตประจำวัน และงานวิชาการ อีกทั้งผู้สอนควรมีการเสริมสร้างทักษะภาษาจีนจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ตามยุคสมัย และฝึกสื่อสารกับเจ้าของภาษาผ่านช่องทางต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยในส่วนของการเสริมสร้างความมั่นใจในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

2.2 สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ ผู้สอนที่ขาดประสบการณ์ในการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ควรเริ่มจากการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการ สอนหลายๆ ท่านมาเรียนรู้เพื่อเป็นแบบอย่าง และปรับให้เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของ ตนเอง ให้เชื่อมโยงการใช้จริงในชีวิตประจำวัน โดยคำนึงถึงระดับความสามารถผู้เรียน นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดกิจกรรมที่เสริมสร้างการเรียนรู้และทักษะการคิดขั้นสูง เน้นการมีส่วนร่วมในการ เรียนการสอน การลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน มีการ ใช้การวัดและประเมินผลที่ เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด และมีการฝึกการเขียน rubric scale เพื่อเสริมสร้าง ทักษะให้แก่ตนเอง สามารถนำไปใช้ในการประเมินการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรเน้นให้เห็นถึงกระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพิ่มขึ้นตอนของการคิดขั้นสูง ส่งเสริมทักษะการคิด วิเคราะห์ และกระบวนการการเรียนรู้กลุ่ม เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สอดคล้องกับหลักสูตร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูเกี่ยวกับรูปแบบ เทคนิค กระบวนการการเรียนการสอนในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ หรือการกำหนดแนวทางในการ นิเทศการสอนภายในสถานศึกษา จัดให้มีระบบในการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ควรใช้สื่อ การสอนที่หลากหลายและทันสมัย ในรูปแบบของเกม กิจกรรมกลุ่ม การสืบค้น การทำโครงงาน ชิ้นงาน หรือการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน ด้านความถูกต้องของเนื้อหาที่สอน ผู้สอน ควรมีการเตรียมการด้านเนื้อหาที่รัดกุม และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความเข้าใจ และ การใช้ภาษา ให้ถูกต้องตามหลักภาษา และสถานศึกษาควรมีการจัดหาและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่

ทันสมัยให้แก่ผู้สอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และสร้างโอกาสในการฝึกทักษะของผู้เรียนและผู้สอนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ ผู้สอนควรมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดด้อย รวมถึงสิ่งที่ควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อวางแผนพัฒนาทักษะหรือศักยภาพด้านต่างๆ ทั้งนี้ ผู้สอนควรมีการสืบค้นข้อมูลกิจกรรม แหล่งอบรม หรือการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ ทักษะต่างๆ โดยดำเนินการด้วยตนเองหรือสร้างระบบเครือข่ายเพื่อนครูภายในสถานศึกษา ในการจัดทำฐานข้อมูลหรือปฏิทินกิจกรรมในการเข้ารับการพัฒนาตนเองได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ผู้สอนที่ผ่านการเข้าร่วมการพัฒนาตนเองควรมีการวางแผนการนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ หรือประสบการณ์ที่ได้รับมาบูรณาการกับการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน โดยผู้สอนควรมีการเขียนแผนการนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนางาน หรือมีการอ้างอิงผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสมรรถนะของผู้สอนภาษาจีนในปัจจุบันกับกรอบระดับขั้นมาตรฐาน สมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ พบว่า

1.1 สมรรถนะด้านภาษาจีน ทั้งนี้ผลการประเมินผู้สอนทั้ง 3 ระดับ ในสมรรถนะด้านภาษาจีน มีผลการประเมิน อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ระดับ ซึ่งจากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาในแต่ละสมรรถนะ และจากการประเมินฯ พบว่า ผู้สอนทุกระดับไม่สามารถใช้ภาษาจีนในการสื่อสารได้ตามกรอบมาตรฐานที่กำหนด ขาดความมั่นใจในการสื่อสารกับเจ้าของภาษา ซึ่งในการสอนด้านทักษะภาษานั้น ผู้สอนจะต้องฝึกการใช้ทักษะอย่างสม่ำเสมอทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะกับเจ้าของภาษา ซึ่งหากขาดการพัฒนาหรือเสริมสร้างทักษะอย่างต่อเนื่องย่อมส่งผลต่อตนเองอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ Haole hinese Language School (2563) ที่กล่าวถึงวิธีการเรียนภาษาจีนว่า การทบทวนถือเป็นเครื่องมือที่ดีในการจดจำ เพราะหากไม่หมั่นทบทวนอาจจะเกิดแนวโน้มที่จะลืมคำพูด สิ่งที่เห็น หรือสิ่งที่มีโอกาสใช้เพียงครั้งสองครั้ง การทบทวนคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์ในบันทึกหรือแบบฝึกหัด จะช่วยให้เห็นว่าได้ลืมสิ่งที่เรียนมาแล้วมากน้อยแค่ไหนหลังจากการเรียนครั้งแรก วิธีการนี้ไม่เพียงแต่ใช้ได้ดีในการเรียนภาษาจีน แต่ยังใช้ได้ดีในการเรียนภาษาอื่นๆ อีกด้วย

1.2 สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผลการประเมินผู้สอนทั้ง 3 ระดับ ในสมรรถนะด้านภาษาจีนมีผลการประเมิน อยู่ในระดับปานกลาง ระดับมาก และระดับมากตามลำดับ และจากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาและจากการประเมินฯ พบว่า ผู้สอนมีปัญหาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างสื่อประกอบการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล น่าจะเป็นเพราะว่าผู้สอนหลายท่านมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการจัดทำแผนการเรียนรู้ เนื่องจากมีรูปแบบและข้อบังคับหลากหลายประเด็น รวมถึงขาดประสบการณ์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับธนศ ขำเกิด (2556) ที่ได้กล่าวถึงสาเหตุของปัญหาในการ

เขียนแผนการสอนว่า ครูอาจารย์ยังมีเจตคติไม่ค่อยดีนักต่อการทำแผนการสอน ทั้ง ๆ ที่ต่างก็ยอมรับว่า แผนการสอนมีประโยชน์เป็นแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคนที่มีความสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา ถือเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของครูอาจารย์ทุกคน สาเหตุสำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ กระบวนการส่งเสริมการจัดทำแผนการสอนที่ไม่ยึดหลักความพอดี ความเหมาะสม และการพัฒนาที่ไม่เป็นระบบ ไม่เป็นขั้นตอน โดยยึดติดรูปแบบและกติกามากมาย ซึ่งล้วนเป็นทฤษฎีหลักวิชาที่ดีทั้งสิ้น

1.3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผลการประเมินผู้สอนทั้ง 3 ระดับ ในสมรรถนะด้านภาษาจีนนั้น มีผลการประเมิน อยู่ในระดับปานกลาง ระดับปานกลาง และระดับมาก ตามลำดับ นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาในแต่ละสมรรถนะ และจากการประเมินฯ พบว่า ผู้เรียนขาดความพร้อมทางด้านอุปกรณ์หรืออินเทอร์เน็ต ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สามารถดำเนินการได้ มีความกังวลในเรื่องของการสื่อสารกับผู้เรียน อีกทั้งการสอนออนไลน์ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมและสื่อการสอน อาจทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ได้ไม่เต็มที่ น่าจะเป็นเพราะ ผู้สอนขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ทั้งรูปแบบปกติและรูปแบบออนไลน์ที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงการขาดผู้ให้คำแนะนำ ซึ่งสอดคล้องกับ ตรีคุณ โพธิ์หล้า (2555) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนว่า ผู้สอนต้องเข้าใจว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ความสามารถไม่เท่ากัน เพราะพื้นฐานครอบครัวของแต่ละคนไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วย

1.4 สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ มีผลการประเมิน อยู่ในระดับปานกลางระดับมาก และระดับมาก ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วมีความใกล้เคียงกัน หากไม่อิงตามเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาในแต่ละสมรรถนะ และจากการประเมินฯ พบว่า ผู้สอนขาดการวิเคราะห์ จุดแข็ง และจุดที่ควรปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ผู้สอนที่เข้ารับการพัฒนาศักยภาพวิชาชีพไม่มีการนำประสบการณ์ ความรู้ที่ได้รับมาพัฒนางานเป็นรูปธรรม และมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านภาษา ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาษาจีนน้อย น่าจะเป็นเพราะ ผู้สอนมีภาระงานนอกเหนือจากงานสอนหลายด้าน การขาดแหล่งข้อมูลการอบรม กิจกรรมหรือโครงการในการพัฒนาตนเอง ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากต้นสังกัด รวมถึงกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ไม่ตรงกับความต้องการในการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับบรรณพ จินะวัฒน์ (2559) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพครู พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยแสวงหาการสนับสนุนจากบุคคลในอาชีพเดียวกัน จุดเริ่มต้นของการพัฒนาตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพครู คือ การประเมินความสามารถของตนเอง เพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาอย่างรอบด้าน ทั้งนี้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนายังเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ซึ่งได้แก่ วัฒนธรรมการสนับสนุน บริบทของสถานศึกษา ระดับการพัฒนาของสถานศึกษา เวลา งบประมาณ ขั้นตอนในการพัฒนาวิชาชีพ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอน และบทบาทขององค์กร

ด้านวิชาชีพ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาคนที่มีประสิทธิภาพและความยั่งยืนของผู้ประกอบการวิชาชีพครู

2. จากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้สอนให้เป็นไปตามกรอบระดับชั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ

2.1 สมรรถนะด้านภาษาจีน ผู้สอนควรมีการฝึกทบทวนการเขียนอักษรจีนหรือการอ่านหนังสือที่ใช้ตัวอักษรจีน เน้นการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารกับผู้เรียน มีการเสริมสร้างทักษะทางด้านภาษาจีนด้วยตนเองทั้งจากการชมภาพยนตร์ที่เป็นภาษาจีน พูดคุยกับเพื่อนชาวจีนเจ้าของภาษาหรือผู้สอนที่มีความสามารถในการใช้ทักษะภาษาจีน เนื่องจากการฝึกทบทวนและการใช้ทักษะอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้สอนได้มีโอกาสพัฒนาตนอยู่ตลอดเวลา เกิดเป็นความเคยชินและเกิดความคงทนถาวรในทักษะทางด้านภาษาของตนเองได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ English Terminal (2562) ที่ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้านว่า การอ่านหนังสือไม่เพียงช่วยให้เรียนรู้ภาษาใหม่ แต่ยังช่วยในการเรียนรู้วัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ในหนังสือได้อีกด้วย หนังสือภาพหรือหนังสือการ์ตูนเป็นหนังสือที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนระดับเบื้องต้น อีกทั้งพจนานุกรมและสมุดบันทึกเป็นสิ่งที่ผู้เรียนภาษาควรมี นอกจากนี้หนังสือสองภาษายังสามารถช่วยเพิ่มความมั่นใจและพัฒนาทักษะภาษาของคุณได้

2.2 สมรรถนะด้านการวางแผนจัดการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรพิจารณาวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ของแต่ละเนื้อหาและระดับชั้น มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแนวทางการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ผู้สอนที่ขาดประสบการณ์ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ควรเริ่มจากการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนที่มีประสบการณ์ กิจกรรมที่กำหนดควรเสริมสร้างการเรียนรู้และทักษะการคิดของผู้เรียน เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้การพัฒนาทักษะในการวางแผนการเรียนรู้ของผู้สอนนั้น ผู้สอนควรเริ่มจากการเรียนรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์ เพื่อก่อให้เกิดแนวคิดแล้วสร้างสรรค์ออกมาเป็นรูปแบบของตนเองที่มีความถูกต้องได้ และควรมีระบบในการนิเทศและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนด้วยกัน สอดคล้องกับ ธนาพล บัวคำโคตร และไพบุลย์ลิ้มณี (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เริ่มจากการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจแก่ครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การทำงานจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การกำหนดหลักสูตร และวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ โดยมีหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก มีการกำหนดวิธีการประเมินเกณฑ์และเครื่องมือ ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่หลักสูตรแกนกลาง หาแหล่งวิทยาการที่เป็นเนื้อหาเหมาะสมแก่การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายในการสอน

2.3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนควรปรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครูหรือการนิเทศการสอนภายในสถานศึกษา ผู้สอนควรมีการ

ตรวจสอบเนื้อหา รวมถึงการออกเสียงภาษาจีนและการอธิบายไวยากรณ์ต่างๆ ให้ถูกต้อง และสถานศึกษาควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้แก่ผู้สอน สอดคล้องกับ พจนีย์ มั่งคั่ง และกัญญกร เอี่ยมพญา (2563) ที่ได้ดำเนินการศึกษา แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใหม่ๆ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวางแผน การออกแบบนวัตกรรมที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน มีแนวทางแก้ไข โดยการจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนวัตกรรมที่ทันสมัย จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) จัดหาอุปกรณ์ให้เพียงพอ ทันสมัย ในการทำงาน

2.4 สมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองเชิงวิชาชีพ ผู้สอนควรมีการวิเคราะห์สิ่งที่ควรพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ควรมีการสืบค้นข้อมูลกิจกรรม แหล่งอบรม หรือการเข้าร่วมกิจกรรม เสริมสร้างความรู้ ทักษะต่างๆ ผู้สอนที่ผ่านการพัฒนาตนเองควรมีการวางแผนการนำประสบการณ์ที่ได้รับมาบูรณาการกับการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบต่างๆ ให้ชัดเจน เป็นเพราะว่า การวิเคราะห์ตนเองจะช่วยให้ผู้สอนสามารถวางแผนในการพัฒนาตนเองและเลือกการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบรรลือชัย ฝั้นเชียร (2561) ที่กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาตนเองสู่ครูมืออาชีพ ว่า แนวทางในการฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อก้าวสู่ความเป็นครูมืออาชีพนั้น ผู้สอนจะต้องมีการอบรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และใช้การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของผู้เรียน และผู้สอนควรหมั่นศึกษาและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ควรร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมหรือกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการดำเนินการวิจัยพบว่าผลการประเมินผู้สอนภาษาจีนในประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลางและมากเท่านั้น ยังไม่อยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งสภาพปัญหาจากการประเมินตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานสมรรถนะอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพยังพบว่า ผู้สอนยังขาดทักษะที่จำเป็นหลายด้าน เช่น ไม่สามารถใช้ภาษาจีนในการสื่อสารตอบโต้ได้ตามกรอบระดับขั้นมาตรฐานที่กำหนด ขาดทักษะในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ เน้นการสอนในรูปแบบดั้งเดิม ไม่ส่งเสริมการบูรณาการความรู้และทักษะองค์รวมในการใช้จริง รวมถึงขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากครูรุ่นพี่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการนำผลการวิจัยที่พบ และแนวทางในการพัฒนาต่างๆ ที่ได้ข้อสรุปจากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนภาษาจีนในประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2557). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.phatthalung2.go.th/myoffice/2557/data/tkk1/25570219_1115227711.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 กุมภาพันธ์ 2565).
- ตรีคุณ โพธิ์หล้า (2555). ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/229370>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มีนาคม 2565).
- นรรักษ์ ผืนเขียว (2561). แนวทางการพัฒนาตนเองสู่ครูมืออาชีพ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.trueplookpanya.com/blog/content/68689/-blog-teaartedu-teaart-teaarttea>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มีนาคม 2565).
- ธนาพล บัวคำโคตร และไพบุลย์ลิ้มมณี (2563). แนวทางพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 7, 8 (สิงหาคม 2563).
- ธเนศ ขำเกิด (2556). แผนการสอน : ปัญหาที่ต้องกลับมาทบทวน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/23618>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 มีนาคม 2565).
- ประทีป ว่องวิระยุทธ อติเรก นวลศรี และคณะ (2563). การศึกษาแนวคิดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพสาขาผู้สอนวิชาภาษาจีน. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 12, 1 (มกราคม – เมษายน 2563).
- พจนิษฐ์ มั่งคั่ง และกัญญาร เอี่ยมพญา (2563). แนวทางการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.), 22, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563).
- ภาณุเดช จริยธิตินันท์ (2560). สภาพการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.brmpeo.moe.go.th/schoolmapping/data/file/pdf/teaching%20chinese%20in%20thailand.pdf>. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 1 กุมภาพันธ์ 2565).
- สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (2560). ข้อบังคับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการให้คุณวุฒิวิชาชีพ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2560. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 104 ง.
- อรรณพ จินะวัฒน์ (2559). การพัฒนาของผู้ประกอบวิชาชีพครู. Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 9, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2559).
- English Terminal (2562). วิธีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน และทักษะใดที่มีความสำคัญมากที่สุด. <https://www.englishterminal.com/which-one-is-most-important-in-english-4-skills.html>. (สืบค้นข้อมูล : 1 มีนาคม 2565).